

РІШЕННЯ №3
колегії Департаменту гуманітарної політики
Вінницької обласної державної адміністрації

від 25 вересня 2025 року

Протокол №7

Про діяльність клубних закладів
в умовах воєнного стану

Заслухавши та обговоривши інформацію начальника управління культури та креативних індустрій Департаменту гуманітарної політики Вінницької обласної державної адміністрації Дернової О.М. про діяльність клубних закладів в умовах воєнного стану, колегія відзначає.

Заклади культури клубного типу здійснюють реалізацію державної політики щодо збереження і використання культурної спадщини, організації дозвілля, сприяння національно-патріотичному вихованню молоді, розвитку народної творчості, формування культурного іміджу Вінниччини та кожної окремої територіальної громади.

Діяльність клубних закладів області в умовах воєнного стану було спрямовано на реалізацію заходів державних та регіональних програм, забезпечення функціонування сільських закладів культури, пошук та розробку інноваційних форм організації культурно-дозвілдової роботи та національно-патріотичного виховання, підтримки розвитку народної творчості, створення умов для естетичного виховання, творчого розвитку дітей та обдарованої молоді.

Станом на 01 вересня 2025 року, відповідно до Нормативів забезпечення населення **клубними закладами**, з урахуванням соціально-економічних потреб населення та зони обслуговування в області діє 982 клубні заклади, у т. ч. 53 Центри культури і дозвілля, 1 Центр культурних послуг, Централізована клубна система м.Вінниці та Вінницький обласний центр народної творчості, які виконують багатофункціональні культурно-мистецькі та просвітницькі функції з дозвілля мешканців територіальних громад. З них вільний доступ мають 284 клубних закладів, обладнано пандусом – 216.

Упродовж воєнного стану мережа клубних закладів зазнала змін. За погодженням Міністерства культури України закрито 53 клубних заклади (2022 р. – 10, 2023 р. – 17, 2024 р. - 26).

У 2022 та 2025 році зазнали пошкоджень від агресії рф 2 клубних заклади: сільський будинок культури с. Харпачка Гайсинської ТГ (відновлено) та Центр культури та дозвілля Глуховецької селищної ради (потребує відновлення).

Станом на 01 січня 2025 року загальна кількість посадочних місць у закладах клубного типу системи Міністерства культури та стратегічних

комунікацій України становить 271,0 тис. місць. Мають комп'ютери – 815 клубних закладів, з доступом до мережі Інтернет – 486 (59,6%) закладів.

Сьогодні кількість працівників клубних закладів становить 2296 осіб. Здійснюють культурно-освітню діяльність - 1693 працівника, 65 % - жінки, 13% - особи у віці від 15-35 років, 846 (37 %) - осіб, які мають освіту відповідного спрямування (фахову). На повний робочий день працюють 1363 особи, що становить 59% від загальної кількості працюючих.

Під час воєнного стану організація робочого процесу в клубних закладах області в основному здійснювалась в режимі офлайн, а також і в режимі онлайн. У соціальних мережах, на власних сторінках закладів та органів управління громад висвітлювалася інформація щодо творчих здобутків аматорських колективів, світлини, відеоролики про культурно-мистецькі заходи та майстер-класи за різними жанрами. Усього за звітний період клубні заклади залучили до переглядів культурно-мистецьких проєктів понад 100 тис. користувачів соціальних мереж.

З метою підвищення обізнаності та популяризації народної культури та традицій українського народу в інформаційному просторі підготовлено та розміщено низку відеосюжетів, фоторепортажів, прес-релізів, відеоанонсів та відеовітань, зокрема із наступних циклів: «Як є рід – то буде й обід»; «Ми – Україна!»; «Пам'яті визначних митців Вінниччини»; «Визначні митці Вінниччини»; із циклу «Пошуки науковця», «За підсумками атестації на предмет підтвердження звання «народний (зразковий) аматорський»; «Плеяда митців Вінниччини», а також основних культурно-мистецьких заходів, які спрямовані на розвиток різних жанрів народного мистецтва, культурно-мистецьких заходів із нагоди відзначення державних свят та пам'ятних дат, виставок, форумів, конференцій, майстер-класів і семінарів, пленерів та симпозіумів та творчих зустрічей.

Загальна кількість організованих заходів, зокрема культурно-освітнього, патріотичного та суспільно-політичного спрямування, в системі офлайн становила – біля 120,0 тис., в яких взяли участь більше 3,5 мільйонів осіб., в т.ч. діти, особи з інвалідністю, внутрішньо переміщені особи, військовослужбовці ЗСУ та члени їх родин.

До найбільших культурно-мистецьких заходів та проєктів належать: Міжнародний офлайн та онлайн фестиваль-конкурс народного хорового співу імені В. Іжевського «Над Собом пісня дзвінко лине» (м. Іллінці); Всеукраїнський фестиваль «Різдвяні піснеспіви» із циклу «Культурний фронт України на шляхах до Перемоги (м. Іллінці); Всеукраїнський фестиваль «Жива культура – живий світ!», який був започатковано у 2023 році Міністерством культури та інформаційної політики України; молодіжний пленер гончарів та живописців «Увікенд у Ганжі»; симпозіум народного малярства «Мальована хата»; мистецький проєкт «Веснянки співаємо, Перемогу закликаємо»; конкурс читців «Кобзар і Україна»; фестиваль хореографічного мистецтва

ім.В.Рум'янцева; пленер гончарів «Освячені горном» у селах Бубнівка і Новоселівка Гайсинської міської територіальної громади; свято кобзарського мистецтва «Струни вічності» ім. В. Перепелюка; свято хорового мистецтва «Співає Поділля Леонтовича»; фестиваль національних культур «Всі ми діти твої, Україно!» (м. Шаргород); мистецький онлайн-проект «Колосок до колоска...» («Золото обжинкової квітки»); свято національної кухні «Чим хата багата, тим й рада»; фестиваль патріотичної пісні «Пісенна броня»; обласний фестиваль народного мистецтва «Різдвяне диво»; Всеукраїнське свято народного мистецтва «Великодня писанка»; фестиваль народної культури «Одвічна Русава» (Томашпільська ТГ); свято фольклорних колективів імені Гната Танцюри; фестиваль народної творчості «Крокове колесо» імені К.В.Широцького (Тульчинська ТГ); обласний фестиваль народної творчості «Скарби Поділля»; обласний фестиваль національних культур «Подільські барви»; Всеукраїнське свято народного мистецтва «Українська витинанка» тощо.

Окрім вищеназваних заходів проведено: урочисте відкриття Всеукраїнської арт-резиденції «Три площини барської кераміки» (м. Бар); культурний форум «Традиції та сучасність - об'єднання громад», у рамках культурно-мистецького проекту «Щедрик об'єднує» (м. Вінниця, с. Дашківці Якушинецької ТГ); культурно-мистецький проект «День хліба і меду», що відбувся під гаслом «Ми дякуємо захисникам за врожай» (с. Десна Вінницької ТГ); культурно-мистецький захід, з нагоди відзначення 150-річчя чеського поселення на Поділлі у с.Миколаївка Самгородоцької ТГ тощо.

З метою збереження культурної ідентичності, підтримки традиційних цінностей та формування спадкоємності поколінь в умовах сучасних викликів у клубних закладах області активізувалась робота щодо знаходження та внесення елементів нематеріальної культурної спадщини до обласного та національних переліків елементів НКС.

Станом на 01 вересня 2025 року до місцевих переліків елементів нематеріальної культурної спадщини області внесено 147 елементів, до обласного переліку включено - 77 елементів, до національного переліку від внесено - 10 елементів.

Упродовж 2022-2025 років для відповідальних за НКС та працівників закладів культури територіальних громад області Вінницьким обласним центром народної творчості проведено ряд семінарів із НКС.

Схвальні відгуки працівників культури області отримав дводенний культурний форум «Традиції та сучасність - об'єднання громад», який відбувся у 2024 році в рамках культурно-мистецького проекту «Щедрик об'єднує» за участі представників Міністерства культури та інформаційної політики України. У програмі форуму представлено елементи НКС від Вінниччини, що занесені до обласного та національного переліку НКС України.

Також, варто відзначити культурний форум «Українська нематеріальна культурна спадщина. Проекти та ініціативи розвитку і популяризації традицій» (м. Вінниця). У рамках вищеназваних форумів презентовано виставки 15-ти елементів НКС Вінниччини, проведено майстер-класи з традиційної ручної вишивки, соломо-, рогозо- та лозоплетіння, а також із виготовлення оберегів.

Варто зазначити, що упродовж дії воєнного стану проведено понад 550 майстер-класів із гончарства, писанкарства, традиційної вишивки, соломоплетіння, виготовлення дідухів, оберегів, різдвяних павуків, декоративного розпису, ляльки-мотанки, виготовлення українського віночка, плетіння янголів («Ангел Миру») із соломки до Дня пам'яті полеглих захисників України тощо.

У рамках діяльності Міжнародного координаційного гуманітарного штабу та з метою реалізації проєкту для школярів «Знайди себе» проведено майстер-класи з гончарства для дітей, які відбулись на базі Вінницького Центру технічної творчості учнівської молоді.

З метою підвищення кваліфікації клубних працівників галузі області управлінням культури та креативних індустрій Департаменту гуманітарної політики обласної державної адміністрації та Вінницьким обласним центром народної творчості на постійній основі проводяться творчі лабораторії для директорів ЦКіД територіальних громад області; обласні семінари-практикуми для різних категорій працівників, а також виїзні семінари з виявлення елементів НКС; семінари-практикуми з музичного, вокально-хорового, фольклорного та хореографічного жанрів. Учасниками вищеназваних семінарів у звітному періоді стало понад 7,0 тис. клубних працівників галузі.

Одним із базових критеріїв оцінки ефективності діяльності закладів культури клубного типу є показники кількості об'єктів дозвілля, роботи аматорських формувань та майстрів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва. В області, на даний час працюють: 4707 аматорських формувань, з них 477 творчих колективів (студій), які носять звання «народний (зразковий) аматорський», з них 124 дитячі. У першому півріччі 2025 року відбулась атестація 42 аматорських колективів області на підтвердження/присвоєння звання народний (зразковий) аматорський колектив. На предмет присвоєння звання переглянуто програми 5 творчих колективів, на предмет зняття звання – 7 творчих колективів.

На території області працюють 2600 художників та майстрів мистецтв (3 - зі званням «народний» та 12 – зі званням «заслужений»).

Потужним методичним центром клубних закладів області є Вінницький обласний центр народної творчості, яким лише у 2025 році, в умовах воєнного стану проведено 125 культурно-мистецьких заходів, з них 14 в онлайн форматі у яких взяли участь 235 творчих колективів із різних жанрів народної творчості та окремих виконавців (в них понад 3700 осіб); в тому числі виставок декоративно-прикладного мистецтва – 9, в яких взяли участь близько

200 майстрів, які представили понад 3550 робіт; проведено 31 майстер-клас із гончарства, декоративного розпису та виготовлення традиційної іграшки з глини, соломоплетіння, витинанки; 12 семінарів (в тому числі 1 Всеукраїнського рівня в онлайн форматі) та 1 творчу лабораторію для директорів ЦКіД територіальних громад області, 2 круглі столи та 1 творчу майстерню.

Також, Центром було підготовлено та розміщено у соціальних мережах 136 відеосюжетів, фотопрезентацій, відеороликів, анонсів та вітань, 1390 світлин із фрагментами основних культурно-мистецьких заходів і творів народного мистецтва, які переглянули понад 100 тис. користувачів соціальних мереж.

Упродовж першого півріччя 2025 року Вінницьким ОЦНТ організовано та проведено всеукраїнські культурно-мистецькі заходи, серед яких: обласний конкурс читців «Кобзар і Україна» (м. Тульчин), Всеукраїнське свято народного мистецтва «Великодня писанка», VI Всеукраїнське свято народного мистецтва «Українська витинанка» (м.Могилів-Подільський), II обласний фестиваль патріотичної пісні «Пісенна броня» (Тростянецька ТГ), обласний фестиваль національних культур «Всі ми діти твої Україно!» (м. Шаргород), обласний фестиваль фольклору імені Гната Танцюри (м.Гайсин), V обласний фестиваль народної творчості ім. Костя Широцького «Кроковеє колесо» (м. Тульчин), IX Міжнародний фестиваль-конкурс народного хорового співу імені В. Іжевського «Над Собом пісня дзвінко лине» (м. Іллінці) та обласний фестиваль сучасної популярної музики «Музика літа» (Калинівська ТГ).

Окрім вищезазначеного, Центром проведено майстер-класи з гончарства для дітей внутрішньо-переміщених осіб, військових, які проходять реабілітацію у Вінницьких шпиталях, для сімей ветеранів на базі «Ветеранський простір»; написання традиційної писанки за участю провідних майстрів-писанкарів області. У рамках обласної виставки народного мистецтва «Великодня писанка» та Всеукраїнського свята народного мистецтва «Великодня писанка» для студентів Донецького Національного університету ім.В.Стуса, курсантів Вінницького вищого професійного училища Львівського університету безпеки життєдіяльності, учнів КЗ «Вінницький ліцей №2» проведено виїзні майстер-класи з написання традиційної писанки та майстер-клас з виготовлення Віфліємської зірки із соломи. Окрім цього, проведено просвітницький захід зі створення композиції подільського декоративного розпису в координаційному центрі надання допомоги внутрішньо-переміщеним особам з Херсонщини.

У рамках Всеукраїнського свята народного мистецтва «Українська витинанка» (м. Могилів-Подільський), за участю 17-ти провідних майстрів-витинанкарів із різних областей України проведено майстер-клас з виготовлення витинанки, до якого долучилося понад 150 початківців даного ремесла різних вікових категорій.

З метою розвитку народного мистецтва та підтримки майстрів із різних видів народного мистецтва організовано та проведено низку виставок: обласна виставка народного мистецтва «Великодня писанка» та виставка-продаж «Великодні подарунки» у рамках Всеукраїнського свята народного мистецтва «Великодня писанка»; обласна виставка традиційної вишивки «Вишивана доля Вінниччини» до Всесвітнього Дня вишиванки, а також персональні виставки: «Український всесвіт Василя Слободянюка», заслуженого майстра народної творчості України, члена Національної спілки майстрів народного мистецтва В. І. Слободянюка; гончарного мистецтва Ольги Цибулі (цикл творів – керамічний посуд «Актуальна автентика: за мотивами Бубнівського гончарного осередку»); виставка дитячих робіт «Маленькі майстри великої традиції, учнів художнього відділу Мурованокуриловецької ДМШ тощо.

У рамках культурно-мистецького проекту «Працівники культури - особливі» Центром започатковано та проведено низку творчих вечорів із презентацією персональних виставок, творчих доробків знаних працівників культури області.

Не зважаючи на складні умови воєнного стану, клубні заклади продовжують виконувати важливу суспільну місію консолідації мешканців територіальних громад області. Діяльність яких, сповнена творчої ініціативи та благодійних практик, сприяє згуртуванню мешканців територіальних громад, формуванню національно-патріотичних цінностей, збереженню ментальної стійкості та підсиленню віри у спільну Перемогу.

***Враховуючи вищевикладене,
колегія Департаменту гуманітарної політики Вінницької обласної
державної адміністрації вирішила:***

1. Інформацію про діяльність клубних закладів в умовах воєнного стану взяти до відома.

2. Керівникам органів управління у сфері культури територіальних громад області:

2.1. здійснити заходи щодо зміцнення матеріально-технічного забезпечення клубних закладів, а також підключення їх до мережі Інтернет;

2.2. забезпечити реалізацію заходів щодо облаштування безбар'єрного доступу до будівель клубних закладів та створення комфортних умов для всіх категорій відвідувачів;

2.3. сприяти створенню в клубних закладах осередків психологічної розвантаженості для поліпшення ментального здоров'я мешканців громади шляхом реалізації культурно-мистецьких програм, творчих майстерень, інтерактивних заходів і соціальних ініціатив.

3. Керівникам клубних закладів територіальних громад області:

3.1. здійснити заходи з організації та проведення культурно-мистецьких та національно-патріотичних, спрямованих на консолідацію мешканців територіальної громади.

3.2. активізувати роботу з пошуку та документування елементів нематеріальної культурної спадщини, їх внесення до місцевого, обласного та національних переліків з метою збереження культурної ідентичності та традицій.

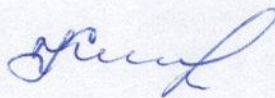
3.3. налагодити співпрацю з громадськими та благодійними організаціями для реалізації культурних та соціальних ініціатив, підтримки внутрішньо переміщених осіб та ветеранів;

3.4. здійснити контроль за технічною безпекою приміщень клубних закладів, організувати евакуаційні маршрути та укриття для учасників культурно-мистецьких заходів в умовах воєнного стану.

4. Про вжиті заходи поінформувати управління культури та креативних індустрій Департаменту гуманітарної політики обласної державної адміністрації до **01 лютого 2026 року**.

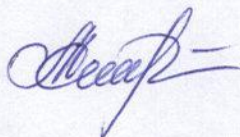
5. Контроль за виконанням рішення покласти на начальника управління культури та креативних індустрій Департаменту гуманітарної політики Вінницької обласної державної адміністрації Ольгу Дернову.

Заступник голови колегії

Тетяна КАМЕНЩУК

Секретар колегії

Олена ДОРОШ